

Międzynarodowa Konferencja Naukowa

z okazji 20-lecia istnienia polonistyki na UMB

Styl jako narzędzie badawcze w synchronii i diachronii języków słowiańskich

24. – 25. 10. 2017 r.

Honorowy Patronat

JE Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Rzeczypospolitej Polskiej Leszek Soczewica

JM Rektor Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD.

Miejsce: Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici, Lazovná 9, Banská Bystrica

Organizatorzy: Katedra Języków Słowiańskich, Wydział Filozoficzny UMB, Centrum Języka i Kultury Polskiej

Współorganizatorzy: Instytut Polski w Bratysławie, Państwowa Biblioteka Naukowa w Bańskiej Bystrzycy

Komitet Naukowy Konferencji

prof. dr hab. Mieczysław Balowski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań

prof. dr hab. Urszula Żydek-Bednarczuk, Uniwersytet Śląski w Katowicach

prof. dr hab. Józef Kaś, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

проф., доктор филологических наук Анатолий Антонович Гируцкий, Белорусский государственный педагогический университет им. Максима Танка, Минск

prof. dr hab. Siergiej Kowalow, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin

prof. PaedDr. Jana Kesselová, CSc., Prešovská univerzita v Prešove

prof. Larisa Anatolievna Sugay, DrSc., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

prof. dr hab. Władysław Śliwiński, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

проф., доктор филологических наук Дмитрий Владимирович Ларкович, Сургутский государственный педагогический университет

Дац., кандыдат філалагічных навук Мікалай Паўлавіч Антропаў, Інстытут мовазнаўства імя Я. Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, Минск

doc. PhDr. Ivana Dobrotová, Ph.D., Univerzita Palackého v Olomouci

doc. PhDr. Marta Kováčová, PhD., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

doc. Viktória Liashuk, CSc., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

doc. Mgr. Gabriela Olchowa, PhD., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

doc. Lilija Leonidovna Plygavka, CSc., Lietuvos edukologijos universitetas, Vilnius

doc. Andrei Zinkevich, CSc., Universität Wien

Komitet Organizacyjny

Mgr. Olha Brándisz, CSc.

Mgr. Kamila Brtková, PhD.

Mgr. Lucia Čendulová

Mgr. Anita Račáková, PhD.

*Mgr. Anton Repoň, PhD.
mgr Miłosz Waligórski*

PROGRAM

24. 10. 2017 r. (wtorek)

8.00 – 8.50 **Rejestracja uczestników konferencji** (hol)

8.50 – 9.10 **Otwarcie wystawy fotografii pt. Stanisław Ignacy Witkiewicz** (parter, Slovanská študovnia)

09.10 – 11.00 **Uroczyste otwarcie konferencji i prezentacja polonistyki** (spoločenská sála, 1. piętro)

11.00 – 11.30 Przerwa na kawę

11.30 – 13.30 Obrady plenarne (spoločenská sála, 1. piętro)

Prowadzenie obrad: prof. dr hab. Urszula Żydek-Bednarczuk

prof. dr hab. Władysław Śliwiński, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
Na czym polega moc stylu w języku? (na przykładzie polszczyzny artystycznej)

prof. dr hab. Elżbieta Dąbrowska, Uniwersytet Opolski
Styl artystyczny w polu widzenia literackiej antropologii. Teoretyczno-praktyczne fakty i efekty

prof. PhDr. Marta Pančíková, CSc., Ostravská univerzita
Problematika prekladu polských a slovenských odborných textov v súčasnosti

Zbigniew Machej
Etiologia Transciusa. Prezentacja nowych polskich przekładów pieśni Juraja Tranovského z Cithary sanctorum

Dyskusja

13.30 – 15.00 Obiad

15.00 – 17.30 Obrady w sekcjach

Sekcja A: Styl i gatunek

(spoločenská sála, 1. piętro)

Prowadzenie obrad: dr hab. prof. UR Jolanta Pasterska

1. **dr hab. Joanna Gorzelana:** Kolęda jako gatunek stylu religijnego
2. **mgr Małgorzata Parys:** Kalendarz astrologiczno-prognostykarski z I połowy XVIII w. jako gatunek w formie kolekcji
3. **dr Grażyna Balowska:** Funkcja tekstu biblijnego w inskrypcjach nagrobnych zelowian
4. **doc. Mgr. Gabriela Olchowa, PhD.:** Kształt językowy polskich i słowackich depesz kondolencyjnych
5. **dr Anna Majewska-Wójcik:** „Na przełęcz” S. Witkiewicza w kontekście cech gatunkowych reportażu
6. **doc. PaedDr. Július Lomenčík, PhD.:** Štýl a jazyk básnickej poémy (na príklade básne *Moje mesto* Mikuláša Kováča)
7. **dr Jakub Bobrowski:** Językowe stereotypy i metastereotypy. Społecznie utrwalone obrazy języka i jego odmian jako podstawa stylizacji komunikatu artystycznego

Sekcja B: Przekład artystyczny i specjalistyczny

(malá sála, 2. piętro)

Prowadzenie obrad: prof. PhDr. Marta Pančíková, CSc.

- dr hab. Tomasz Lisowski:** Ekwiwalenty greckie *γοπαιδαγωγός* w wybranych polskich i czeskich przekładach Nowego Testamentu
- dr Małgorzata Ślarzyńska:** Indywidualny styl tłumacza w wybranych polskich przekładach literatury włoskiej
- dr Katarzyna Konczewska:** Przekład utworów Elizy Orzeszkowej na język białoruski. Spostrzeżenia i uwagi
- Проф., д.ф.н. Анатолий Антонович Гируцкий:** Полонизмы в дискурсивном пространстве перевода романа Генрика Сенкевича «Крестоносцы» на русский язык
- Mgr. Kamila Brtková, PhD.:** Aspekty przekładu ruských prechodníkových konštrukcií v teórii a praxi
- Mgr. Miroslava Kitková:** Lexika debutu Doroty Masłowskiej v origináli a preklade
- Mgr. Lucia Čendulová:** Prekladateľ a teoretik Ján Ferenčík v kontexte vývinu prekladu a spisovného jazyka

Diskusja

18.30 – Uroczysta kolacja

25. 10. 2017 r. (środa)

8.00 – 10.00 Obrady plenarne (spoločenská sála, 1. piętro)

Prowadzenie obrad: prof. dr hab. Władysław Śliwiński

prof. zw. dr hab. Urszula Żydek-Bednarczuk, Uniwersytet Śląski w Katowicach
Codziennosc w tekstach medialnych (na przykladzie blogow)

проф., д.ф.н. Дмитрий Владимирович Ларкович, Сургутский государственный педагогический университет
Стиль как категория теоретической поэтики в изучении российского литературоведения

doc. Viktória Liashuk, CSc., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Синхронический и диахронический аспекты функциональной стилистики в теории славянских литературных языков

dr hab. prof. UW Dorota Zdunkiewicz-Jedynak, Uniwersytet Warszawski
Męski, czyli jaki? Znaczenie przymiotnika męski dawniej i dziś

Diskusja

10.00 – 10.30 Przerwa na kawę

10.30 - 11.50 Obrady w sekcjach

Sekcja A: Język w mediach i reklamie (spoločenská sála, 1. piętro)

Prowadzenie obrad: doc. Mgr. Gabriela Olchowa, PhD.

1. **dr Sylwia Sojda:** O intensyfikowaniu treści w blogach internetowych
2. **Mgr. Ivana Slivková, PhD.:** Národná identita a sebaidentifikácia v reklame
3. **dr Renata Rusin Dybalska:** Kultura a styl komunikacji medialnej
4. **mgr Paulina Gajda-Galuszka:** Semantyka polskich terminów z obszaru organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem w tekstach prasy codziennej przełomu XIX i XX wieku (na przykładzie „Czasu” z lat 1870–1914)
- 5.

Sekcja B: Literturoznawstwo i kulturoznawstwo

(Literárne a hudobné múzeum, 2. piętro)

Prowadzenie obrad: prof. dr hab. Elżbieta Dąbrowska

prof. Larisa Anatolievna Sugay, DrSc.:
Становление категории «культура» в русском культурфилософском лексиконе XIX века
Mgr. Anton Repoň, PhD.: Tvorba cyklov v kompozícii *Pol'ovníkových zápiskov* I. S. Turgeneva a *Obrázkov z gubernie* M. J. Saltykova-Ščedrína

dr hab. Anastazja Seul: Kulturowy wymiar wypowiedzi Jana Pawła II wygłoszonych na Słowacji

mgr Janusz Szablewski: Hybrydyzacja jako środek stylistyczny w amalgamacie czakawsko-cerkiewnosłowiańskim

доц., к.ф.н. Софья Витальевна Галян:
Славянский мир в лирике Ф.И. Тютчева:
история как аргумент

Dyskusja

Sekcja C: Tendencje rozwojowe w językach słowiańskich

(malá sála, 2. piętro)

Prowadzenie obrad: doc. Viktória Liashuk, CSc.

prof. PaedDr. Jana Kesselová, CSc.:
Explicitná autoreferencia v slovenčine

доц., к.ф.н. Елена Ивановна Бреусова:
Графико-орфографическое оформление современных текстов как проявление демократизации и интернационализации языка

dr Magdalena Blaszak: Partykuły negacji w języku macedońskim

Mgr. Lujza Urbancová, Ph.D.: Rodovo vyvážená slovenčina

11.50 – 12.05 Przerwa

12.05 – 13.25 Obrady w sekcjach

Sekcja A: Język w mediach i reklamie

(spoločenská sála, 1. piętro)

Prowadzenie obrad: dr hab. Joanna Gorzelana

1. **Mgr. Zdenka Kumorová, PhD.:** Médiá ako priestor na identifikáciu rečníckeho a publicistického štýlu
2. **Mgr. Maryia Rakova:** Umělecký text a mediální vliv
3. **dr Roman Sliwka:** Pysnie inspiruje na zimno i na gorąco. O perswazyjności przekazu reklamowego w dyskursie kulinarnym
4. **dr Magdalena Idzikowska:** *“Kosze Mojżesza i*

Sekcja B: Literturoznawstwo i kulturoznawstwo

(Literárne a hudobné múzeum, 2. piętro)

Prowadzenie obrad: prof. Larisa Anatolievna Sugay, DrSc.

- dr hab. prof. UR Jolanta Pasterska:**
Codziennosc w polskiej prozie migracyjnej (na wybranych przykladach)
- dr hab. prof. UR Janusz Pasterski:**
Współczesność w krzywym zwierciadle groteski (Szkola wdzięku i przetrwania oraz Strych świata Piotra Wojciechowskiego)
- doc. PhDr. Marta Kováčová, PhD.:** Jazyk a obraz v tvorbe Valentína Rasputina a jedného z autorov slovenskej literatúry

доц., к.ф.н. Николай Васильевич Ганущак:

Sekcja C: Tendencje rozwojowe w językach słowiańskich

(malá sála, 2. piętro)

Prowadzenie obrad: доц., к.ф.н. Елена Ивановна Бреусова

doc. Andrei Zinkevich, CSc.:
От «Кресов восточных» до «Вартелянда» (польская языковая ситуация времён немецкой оккупации)

доц., к.ф.н. Лилия Леонидовна Плыгавка: Реализация би- и полилингвизма языковой личности в ситуации поликультурного взаимодействия юго-восточной части Литовской Республики

Mgr. Ing. Lukáš Maršík: Проявление тенденции к интернационализации в лингвистической терминологии (на материале русского, польского и чешского языков)

Mgr. Lukáš Plesník: К вопросу модного

elektroniczne nianie. Stylistyczne aspekty określić medialnych (na przykładzie słownictwa związanego z rodziną)”

5. **проф., д.ф.н. Нина Владимировна Барковская:** Дискурс повседневности и ритм стиха в актуальной русской поэзии: выразительность конфликта
- 6.

Стилистические особенности «новой» прозы Варлама Шаламова

доц., к.ф.н. Александра Анатольевна Хадынская: «Целый мир вбираю в себя...»: особенности поэтического языка Лариссы Андерсен

доц., к.ф.н. Вольга Уладзіміраўна Русак: Рытм паэмы ў прозе “Одзіум” Янкі Сіпакова: фанетычны, лексіка-граматычны і структурна-кампазіцыйны аспекты

Diskusja

слова и демократизации языка (на примере русского языка)

д.ф.н. Валянціна Паўлаўна Русак
Марфаналагічны аспект засваення новых слоў сучаснай беларускай літаратурнай мовы

13.30 – 15.00 Obiad

15.00 – 16.30 Obrady w sekcjach

Sekcja A: Semantyka, antropologia, kontakty międzykulturowe
(spoločenská sála, 1. piętro)

Prowadzenie obrad: prof. dr hab. Andrzej Sieradzki

1. **prof. dr hab. Mieczysław Balowski:** Kategoria opozycji (swój - obcy) i pozornej opozycji (swój - inny) w języku czeskim
2. **prof. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD.:** Relikty po pôsobení Poliakov v rámci rekatolizácie na východe Slovenska

Sekcja B: Językowy obraz świata
(Literárne a hudobné múzeum, 2. piętro)

Prowadzenie obrad: dr hab. prof. UW Dorota Zdunkiewicz-Jedynak

dr hab. prof. UP Ewa Młynarczyk: Obraz trudnej codzienności we frazeologii i paremiologii

dr hab. Iwona Benenowska – dr hab. Beata Morzyńska-Wrzosek: Tożsamość starej kobiety w języku i polskiej poezji współczesnej. W perspektywie interdyscyplinarnych badań antropologicznych i aksjolingwistycznych

Sekcja C: Lingwistyka komparatywna, kontakty i wpływy językowe (malá sála, 2. piętro)

Prowadzenie obrad: prof. PaedDr. Jana Kesselová, CSc.

prof. dr hab. Henryk Duda:
„Niejednoznaczność w lingwistyce a nauczanie języków obcych”

doc. Mgr. Marta Vojteková, PhD.: Cudzie prefixálne adjektíva a ich ekvivalenty v slovenčine (na materiáli anatomickej lexiky)

3. **dr hab. Iwona Burkacka:** Co to są sprawy kobiece? Uwagi semantyczne

doc. PhDr. Ivana Dobrotová, Ph.D.: Polsko v českém diskurzivním prostoru

Mgr. Anita Račáková, PhD.: Slovenské a poľské populárno-náučné texty vo svetle dynamických tendencií v súčasnej odbornej komunikácii

4. **mgr Michał Rozenberg:** Integrácia „západného územia“ s Poľskom po 2. sv. vojne na príklade mesta Štetín

Ірина Степанівна Чибор, кандидат філологічних наук: Мовно-культурний образ стихій і явищ природи в українській і словацькій фразеології
Diskusja

PhDr. Milada Jankovičová, CSc.: Ruské prostorečné frazémy a slovenské nižšie hovorové frazémy

16.30 – 16.45 Przerwa

16.45 – 18.15 Obrady w sekcjach

Sekcja A: Semantyka, antropologia, kontakty międzykulturowe (spoločenská sála, 1. piętro)

Prowadzenie obrad: prof. dr hab. Mieczysław Balowski

1. **prof. dr hab. Andrzej Sieradzki:** Identyfikacja ulic w księgach szamotulskich XVI wieku

2. **dr hab. Jolanta Migdał:** Z leksykograficznych dziejów polskiego słownictwa

3. **Mgr. Olha Brándisz, CSc.:** Sémantický vývoj a lexikografické spracovanie slov s praslovanským koreňom *-gord- v slovenčine a ruštine

4. **doc. Mgr. Katarína Žeňuchová, PhD.:** Biblické naratívy v cyrilskej písomnej kultúre 17. – 19.

Sekcja B: Językowy obraz świata (Literárne a hudobné múzeum, 2. piętro)

Prowadzenie obrad: Moderátorka: dr hab. Iwona Burkacka

PhDr. Urszula Kolberová, Ph.D.: Językowy obraz rzemieślnika na Śląsku Cieszyńskim (na materiale prozatorskim Józefa Ondrusza)

dr Dorota Pazio-Wlazłowska: Językowy obraz DOMU w świetle danych ankietowych

dr Agnieszka Piotrowska-Wojaczyk: Językowy obraz ryby w polszczyźnie

PhDr. Simona Mizerová, Ph.D.: O najstarszym rzemiośle świata ... Kobieta upadła w świetle

Sekcja C: Lingwistyka komparatywna, kontakty i wpływy językowe (malá sála, 2. piętro)

Prowadzenie obrad: prof. dr hab. Henryk Duda

dr Maria Magdalena Nowakowska: Problematyka rodzaju gramatycznego w wybranych językach słowiańskich

dr Bożena Kotuła: Synonimia polskich i słowackich czasowników ruchu

доц., д.ф.н. Татьяна Александровна Сироткина: Отражение культурных контактов в этнонимии региона

doc. PhDr. Jarmila Opalková, CSc.: Problém prekladu odborných textov do

storočia	języka (na przykładzie polskiej i czeskiej frazeologii)	slovenského jazyka z historicky vzdialenejšieho obdobia
5. дац., к.ф.н. Мікалай Паўлавіч Антропаў: <i>Куст</i> , культ предков и трансформационная модель народного календаря	к.ф.н. Вераніка Аляксандраўна Мандзік: Прыкметы размоўнасці ў вусным дыскурсе беларускіх медыя-рэсурсаў і тэатральнага мастацтва	
Diskusja		

18.15 – Zakończenie konferencji

18.30 – Bankiet (1. piętro)

Informacje organizacyjne

Obiady: penzión Kúria, ul. Bakossova 4

Uroczysta kolacja: Beniczky restaurant, Nám. SNP 16

Bankiet: Štátná vedecká knižnica, Lazovná 9

Czas wystąpienia: 20 minut w obradach plenarnych, 15 minut w sekcjach

Wytyczne techniczne artykułów do druku zostaną wysłane uczestnikom po zakończeniu konferencji.

Konferencja organizowana jest w ramach projektu naukowo-badawczego Vega č. 1/0118/17 pt. *Slovanské spisovné jazyky v synchronii a diachronii: západoslovanský a východoslovanský kontext* pod kierownictwem doc. Viktorii Liashuk, CSC i finansowanego przez Ministerstwo Edukacji, Nauki i Sportu Republiki Słowackiej.

Zamierzeniem naszym jest przedstawienie najnowszych badań komparatywnych języków, literatur i kultur słowiańskich w ujęciu synchronicznym i diachronicznym prowadzonych na uniwersytetach w Polsce, Czechach, Słowacji, Białorusi, Rosji, Ukrainy, Litwy i Austrii. Pragniemy stworzyć płaszczyznę do merytorycznej dyskusji, wymiany poglądów i doświadczeń w proponowanym zakresie tematycznym.

Uczestnicy konferencji reprezentują następujące instytucje

Polska

Uniwersytet Opolski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, Kraków

Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa

Uniwersytet Warszawski

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Uniwersytet Zielonogórski

Uniwersytet Rzeszowski

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Czechy

Univerzita Palackého v Olomouci

Univerzita Karlova, Praha

Ostravská univerzita

Masarykova univerzita, Brno

Słowacja

Prešovská univerzita v Prešove

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Białoruś

Нацыянальная акадэмія навук Беларусі, Мінск

Белорусский государственный педагогический университет им. Максима Танка, Минск

Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт, Мінск

Rosja

Уральский государственный педагогический университет, Екатеринбург

Сургутский государственный педагогический университет

Сургутский государственный университет

Ukraina

Київський університет імені Бориса Грінченка

Užhorodská národná univerzita

Austria

Universität Wien

Litwa

Lietuvos edukologijos universitetas, Vilnius